

Zásady tvorby a možnosti ochrany obchodného mena

Dušan Holub¹

The Principles of Creation of the Business Name and the Possibility of its Protection

Abstract

Business name is the basic identification of the entrepreneur. Business name would primarily be what best describes the entrepreneur and by the mere indication should evoke basic idea of its products and area of focus. From the customer's point of view, a business name identifies the entrepreneur and differentiates, individualizes it among other businesses involved in the relevant market. Business name is an ideal object legally protected for the entire usage of legitimate businesses and the terms of protection are not limited by law. The subject of a business name protection is an entrepreneur whose rights have been violated resp. endangered by unauthorized interference with his exclusive rights. Several methods of unauthorized interference with the business name can affect legal means of protection against unfair competition. There is not always a clear line between the protection of business name and protection against unfair competition and which of those rights takes precedence when there is a simultaneous infringement of both.

Key words

Business name, principles of creating a business name, business name protection, deceptive label, risk of confusion

JEL Classification: K39

Úvod

Obchodné meno je základným identifikačným znakom podnikateľa. Ako absolútne právo k ideálnemu subjektu zahrňujeme toto právo pod práva k duševnému vlastníctvu z oblasti hospodárstva. V zmysle tradičného poňatia zaradujeme toto právo medzi práva z priemyselného vlastníctva do skupiny práv na označenie (Patakyová a kol, 2013).

Pod obchodným menom podnikateľ vystupuje v obchodných vzťahoch a spolu s ďalšími údajmi dotvára obchodné meno celkovú identifikáciu podnikateľa. Základnou funkciou obchodného mena je individualizovať podnikateľov a ochraňovať záujmy tretích osôb, predovšetkým spotrebiteľov, ako aj uľahčovať orientáciu na trhu.

Obchodné meno možno považovať za jeden z určujúcich predpokladov pri vzniku spoločnosti. V zmysle ustanovenia §3a ods.1 zákona č. 513/1991 zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) je každý podnikateľ povinný na svojich obchodných dokumentoch uvádzať svoje obchodné meno. Subjektom spôsobilým zapísať zvolené označenie ako obchodné meno podnikateľa do

¹ JUDr. Dušan Holub, PhD.; Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta, Katedra obchodného práva, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava; E-mail: holub@euba.sk

obchodného registra je registrový súd príslušný podľa sídla podnikateľa. Zápis obchodného mena podnikateľa má konštitutívne účinky. Preskúmanie splnenia náležitostí obchodného mena sa registrovým súdom od 01.02.2004 už nevykonáva.

V zmysle ustanovenia §7 ods.6 zákona č. 530/2003 Z.z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o obchodnom registri“) registrový súd preverí, či sa nenavrhuje zapísať obchodné meno totožné s obchodným menom už zapísaným v obchodnom registri, ale nevykonáva dozor nad riadnou tvorbou obchodného mena.

1 Metodika práce

Predkladaný článok je z hľadiska použitých metód spoločenskovedným, teoretickým príspevkom, preto pri jeho spracovaní boli použité všeobecné vedecké metódy, najmä analýza a syntéza na všetkých stupňoch riešenia, ďalej metóda indukcie a dedukcie, metóda abstrakcie, metóda porovnávania a metóda zovšeobecňovania. Pri zovšeobecnení konkrétnych problémov boli použité aj filozofické metódy poznania. Metóda vedeckej abstrakcie bola použitá na elimináciu nepodstatného a náhodného od podstatného a zákonitého. Cieľom článku je analyzovať problematiku spojenú s tvorbou a ochranou obchodného mena. Cieľom článku je tiež priblížiť realitu tvorby a ochrany obchodného mena z legislatívneho rámca právnej úpravy do praxe a naopak, ako aj zaujať stanovisko k praxi registrových súdov.

2 Výsledky a diskusia

2.1 Obchodné meno podnikateľa spôsobilé na zápis do Obchodného registra

Právny rámec úpravy obchodného nachádzame v ustanoveniach § 8 až 12 Obchodného zákonníka. Právna úprava pri obchodných spoločnostiach neurčuje osobitné požiadavky na tvorbu obchodného mena. Takmer akékoľvek zvolené označenie je na prvý pohľad spôsobilé na zápis do obchodného registra ako obchodné meno. Okrem výslovne určených pomenovaní², ktoré sú osobitnými predpismi vyhradené určitým subjektom je obmedzením pri výbere obchodného mena ešte rozpor so všeobecnou mravnosťou pri hanlivom obchodnom mene. Obchodné meno pozostáva zo slovného označenia, dodatku označujúceho právnu formu podnikateľa, plnovýznamových aj neplnovýznamových častí, interpunkcie a častokrát aj gramatického znázornenia vo forme veľkých a malých písmen. Obchodné meno ako celok identifikuje podnikateľa, vytvára jedno z jeho aktív a spolu s ostatnými dotvára celkový obraz podnikateľa.

² Napr. podľa zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý výslovne ustanovuje, že slovné označenie banka príp. sporiteľňa je prípustné jedine v obchodnom mene právnickej osoby ktorej bolo udelené bankové povolenie v zmysle tohto zákona.

2.2 Základné zásady tvorby obchodného mena

Z ustanovenia § 10 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva požiadavka na nezaameniteľnosti obchodného mena a zákaz vzbudzovať klamlivú predstavu. Podľa odbornej literatúry sú hlavnými zásadami tvorby obchodného mena zásada individualizačná, zásada pravdivosti a primeranosti, jasnosti a jednotnosti. Zásada individualizačná, jednotnosti a primeranosti sa odvodzujú zo samotného účelu obchodného mena. Pri tvorbe obchodného mena by mali zakladatelia obchodných spoločností zohľadňovať napĺňanie týchto zásad, aj keď registrový súd preveruje len totožnosť obchodného mena bez ohľadu na právnu formu. Vymedzením základných zásad pre tvorbu obchodného mena zákon definuje jej základné limity.

Zásada prednosti

Pre práva duševného vlastníctva v oblasti hospodárstva, je na rozdiel od práv v oblasti kultúry príznačná prednosť. Podľa Parížskeho dohovoru z roku 1833 je vo vzťahu k právu obchodného mena a zápisov do obchodného registra určujúce, že pri prvozápisoch právnických osôb nie je s registráciou spojená ochrana obchodného mena, ale vznik právnickej osoby so základnými identifikačnými znakmi, t. j. aj jej obchodným menom (Patakyová a kol., 2013).

Základnými východiskami v záujme individualizácie každého podnikateľského subjektu je zákaz duplicity obchodného označenia a s tým spojená zásada prednosti. Pod touto zásadou je potrebné rozumieť, že registrový súd nezapíše ako obchodné meno také označenie, ktoré ako obchodné meno slúži na identifikáciu iného podnikateľa. Predmetom súdneho preskúmania pri zápise spoločnosti do obchodného registra je len formálna stránka obchodného označenia podnikateľa, a teda len totožnosť navrhovaného obchodného mena s iným už jestvujúcim označením podnikateľa.

Zásadu prednosti teda možno vykladať aj tak, že ak už raz vzniklo právo k určitému obchodnému menu niektorému podnikateľovi je toto obchodné meno prioritne pripísané tomuto podnikateľovi.

Zásada prednosti sa neuplatňuje bezvýhradne a pripúšťa určitú mieru manévrovania v rámci prípustnosti použitia slovného základu obchodného mena opakovane. Je tomu tak v prípade rôznych zoskupení prípadne združení, či organizácií kedy rovnaký slovný základ obchodného mena doplnený o spresnenie zamerania, tej ktorej sekcie vyjadruje majetkovú účasť spoločníkov v zoskupení.

Akceptovanie skutočnosti kapitálového prepojenia obchodných spoločností, vytváranie podnikateľských zoskupení sa prejavilo v ustanovení § 10 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého obchodné mená viacerých právnických osôb môžu vyjadrovať spoločnú majetkovú účasť spoločníkov, ak sú navzájom odlišiteľné. Limitom vyjadrenia majetkovej účasti je v tomto ponímaní odlišiteľnosť obchodného mena spoločnosti patriacej do skupiny či holdingu viacerých podnikateľov. Obchodné mená viacerých majetkovo prepojených subjektov môžu tak na jednej strane obsahovať rovnaký kmeňový základ slovného označenia, ako celok však musia byť jednotlivé ich časti navzájom odlišiteľné aby nedochádzalo k ich zámene v podnikateľskom prostredí (odlišovacími prvkami bývajú napr. označenia ako holding a pod.)

Zásada nezameniteľnosti

Obchodné meno by v prvom rade malo čo najlepšie vystihovať podnikateľa a už samotným označením, by malo u adresáta jeho produktov vyvolať základnú predstavu o oblasti jeho zamerania. Obchodné meno totiž identifikuje podnikateľa z pohľadu zákazníka a diferencuje, individualizuje ho spomedzi ostatných podnikateľov zúčastňujúcich sa výsledkami svojej podnikateľskej činnosti na relevantnom trhu.

Obchodné meno právnických osôb, ktoré sú obchodnými spoločnosťami a skladá z dvoch častí, a to z vlastného obchodného mena a z dodatku vyjadrujúceho ich právnu formu. Z povinného uvádzania dodatku vyjadrujúceho právnu formu pri niektorých kategóriách subjektov zapísaných do obchodného registra však nie je možné vyvodiť záver, že dodatok priradujúci dvom zapísaným súťažiteľom s totožným kmeňom obchodného mena dve odlišné právne formy by bol dostatočným rozlišovacím znakom.

Po súdnej praxi toto riešenie prebral aj Obchodný zákonník v § 10 ods.3 prvá veta, podľa ktorého na odlíšenie obchodného mena právnickej osoby nestačí rozdielne označenie právnej formy. Ak ide o fyzickú osobu, stačí na odlíšenie uvedenie iného miesta podnikania.

K zameniteľnosti obchodných mien podnikateľov môže dôjsť aj medzi právnickou a fyzickou osobou - podnikateľom, ak podnikajú v tom istom odbore alebo z hľadiska hospodárskej súťaže v odboroch zameniteľných a dodatok, odlišujúci osobu podnikateľa alebo druh podnikania v obchodnom mene fyzickej osoby je zhodný alebo zameniteľný s kmeňom obchodného mena právnickej osoby, pokiaľ nemá dostatočnú rozlišovaciu schopnosť.

V obchodných vzťahoch vystupuje popri sebe viacero subjektov, ktoré ponúkajú rovnaké alebo zastupiteľné tovary, resp. poskytujú podobné služby. V prípade, ak sa podnikatelia stretnú na tom istom relevantnom trhu, ostáva jedným z rozlišovacích kritérií práve obchodné meno podnikateľa. V prípade, že by podnikatelia vystupovali na rozdielnych trhoch je možné, že k zámene produktov by nemuselo dôjsť.

V prípade, že by vyrábali rozdielne produkty, spotrebitelia by si uvedomovali, že uvedený podnikateľ síce pôsobí v rovnakej geografickej oblasti avšak jeho produkty sú úplne iné ako produkty prvého podnikateľa a naopak. Z pohľadu objektívnosti preskúmania týchto kritérií pri návrhu na zápis obchodného mena nie je možné, aby registrový súd dokázal pri zápise obchodného mena posúdiť všetky súvislosti spojené s jeho tvorbou, preto registrový súd podľa súčasnej úpravy skúma len to, či sa nenavrhuje zapísať obchodné meno totožné s obchodným menom už zapísaným v obchodnom registri.

Zásada pravdivého označenia, zákaz vytvorenia klamlivej predstavy

Klamlivým obchodným menom je schopnosť obchodného mena vyvolať mylnú predstavu o jednaní o činnosti podnikateľa, jednaní o podnikateľovi samotnom. Táto zásada tvorby obchodného mena je preto na mieste spravidla pri plnovýznamových označeniach obchodnej spoločnosti.

V prípade, ak si podnikateľ zvolí ako obchodné meno skratku alebo iné neplnovýznamové označenie nie je možné bez ďalšieho usudzovať, že podnikateľ svojím obchodným menom zavádza adresáta o označení svojho predmetu činnosti.

Obchodné meno často najmä v prípade menších spoločností obsahuje aj mená spoločníkov resp. ich skratku. Skratka však môže vyjadrovať aj obsahovú náplň činnosti podnikateľa. Ak teda spotrebiteľ hneď nevie čo pod skratkou v označení podnikateľ má rozumieť neznamená to, že ide o klamlivú predstavu o podnikateľovi či jeho činnosti.

Ďalším aspektom klamlivého označenia je zavádzanie ohľadom statusu podnikateľa, ktorým by jednak mohlo byť uvedenie prípony prípadne iného dodatku vytvárajúcemu mylnú predstavu zákazníka o príslušnosti uvedeného podnikateľa k známej skupine prípadne holdingu ale tiež uvedenie plnovýznamového označenia v kmeni obchodného mena ktoré by nezodpovedalo reálnemu predmet činnosti podnikateľa.

Súčasťou obchodného mena podnikateľa je tiež dodatok. Dodatok obchodného mena podnikateľa – v likvidácii, konkurze, reštrukturalizácii z určitého pohľadu spĺňa ochrannú resp. informačnú povinnosť vo vzťahu k tretím osobám ohľadom zmeny vyvolanej blížiacim sa výmazom z obchodného registra pri dobrovoľnom rozhodnutí podnikateľa ukončiť svoju podnikateľskú činnosť, ako aj o prípadnej likvidačnej zmene finančnej situácie podnikateľa. Preto by dodatok obchodného mena podnikateľa mal byť, ak sú na to splnené predpoklady zapísaný do obchodného registra. V praxi sa však často stretávame so situáciami, kedy napriek konkurzu vyhláseného na majetok podnikateľa táto skutočnosť nie je odzrkadlená vo forme dodatku obchodného mena v obchodnom registri.

2.3 Možnosti ochrany obchodného mena

Ustanovenie § 12 Obchodného zákonníka formuluje pravidlá spojené s ochranou obchodného mena. Vznik ochrany obchodného mena sa pri podnikateľoch zapísaných v obchodnom registri viaže na jeho zápis do obchodného registra. Ďalšia registrácia pre ochranu obchodného mena sa nevyžaduje.

Obchodné meno je právom chránený ideálny objekt po celú dobu užívania oprávneným podnikateľským subjektom a doba ochrany nie je zákonom limitovaná. Subjektom ochrany obchodného mena je podnikateľ, ktorého práva boli narušené, resp. ohrozené neoprávneným zásahom do jeho výlučného práva.

Viacere spôsoby neoprávnených zásahov do obchodného mena je možné postihnúť právnymi prostriedkami ochrany pred nekalosúťažným konaním.³ Napr. podnikateľovi, ktorý používa v obchodnom styku skratku obchodného mena a na nej buduje svoju povest', označuje ňou svoje výrobky, pod touto skratkou vedie reklamnú kampaň, hrozí nebezpečenstvo, že niekto iný využije skutočnosť, že v prípade ak nie je táto skratka obchodného mena chránená napr. ochrannou známkou, sa jedná o neregistrovaný názov a takúto skratku si zaregistruje ako vlastné obchodné meno. V prípade, ak dôjde k takémuto zneužitíu skratky obchodného mena, je možné skratku považovať za zvláštne označenie podniku kde okrem vyvolania nebezpečenstva zámeny prichádza do úvahy aj súbeh s parazitovaním na povesti.

³ Klamlivá reklama podľa § 45 Obchodného zákonníka, vyvolanie nebezpečenstva zámeny podľa § 47 Obchodného zákonníka a parazitovanie na povesti podľa § 48 Obchodného zákonníka.

V praxi však nie je vždy jasná hranica medzi ochranou obchodného mena a ochranou pred nekalosúťažným konaním, ktoré z uvedených práv má prednosť v prípade, ak došlo k súčasnému porušeniu oboch.

V zmysle ustanovenia § 47 ods.1 písm. a Obchodného zákonníka vyvolanie nebezpečenstva zámery je použitie obchodného mena alebo osobitného označenia podniku, ktoré používa už právom iný súťažiteľ.⁴ Vyvolaním nebezpečenstva zámery je nielen použitie obchodného mena, ktoré už právom používa iný súťažiteľ, ale aj použitie dominantnej časti základu obchodného mena, ktorá má rozlišovaciu schopnosť, ktorú už právom používa iný súťažiteľ a obaja súťažitelia majú zapísanú v obchodnom registri tú istú právnu formu obchodnej spoločnosti, to isté sídlo a podnikajú v tom istom predmete činnosti. Takéto používanie časti obchodného mena súťažiteľa, ktoré je navyše skratkou základu obchodného mena zakladateľa tohto súťažiteľa, je v hospodárskej súťaži podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.6.2000, sp. zn. 1 Obdo 344/99 aj parazitovaním na povesti podnikateľa.

Nekalosúťažným konaním podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Obdo. V.26/98 nie je použitie časti obchodného mena, ktoré už právom používa iný súťažiteľ, ale ktoré nemá rozlišovaciu schopnosť, pretože ide o označenie druhové a preto nespôsobilé vyvolať nebezpečenstvo zámery alebo parazitovania na povesti.⁵ Od 1.2.2013 sa v rámci vyvolania nebezpečenstva zámery ustanovil zákaz vytvárať obchodné meno tak, aby bolo spôsobilé vyvolávať nebezpečenstvo zámery podnikateľa s verejným registrom, alebo inou evidenciou vedenou na základe zákona (§47 ods. 2 Obchodného zákonníka).

Zameniteľnosť chápe zákon v širokom zmysle. Stav zameniteľnosti medzi dvomi súťažiteľmi možno vyvolať použitím obchodného mena, skratky obchodného mena a iného označenia priamo identifikujúceho určitého súťažiteľa. Ochrana jednotlivých predmetov zameniteľnosti je podľa ustanovenia § 47 Obchodného zákonníka ochranou krížovou v tom zmysle, že napr. používanie určitého obchodného mena môže byť sankcionované z dôvodu vzniku nebezpečenstva zámery nielen s obchodným menom, ale aj s ochrannou známkou, označením pôvodu výrobku alebo iného rozlišovacieho označenia iného súťažiteľa (Vozár, 2012). V prípade, ktorý riešil Vrchný súd v Prahe dňa 7.11.1994 zp. zn. 3 Cmo 813/93, bolo predmetom žaloby používanie slova WICCOL ako obchodného mena jedného súťažiteľa, lebo slovo WICOL už predtým oprávnenne používal iný súťažiteľ ako obchodné meno a ochrannú známkou. Ako iný, klasický príklad vyvolania nebezpečenstva takejto krížovej zámery medzi súťažiteľmi sa uvádza konanie výrobcu pracích práškov, ktorý si vybral ako svoje obchodné meno PERSIL, čo však bola ochranná známkou zapísaná v prospech výrobcu pracích práškov s obchodným menom HENKEL (Vozár, 2013, s. 169).

Pri vyvolaní nebezpečenstva zámery nie je v rámci súdneho konania potrebné skúmať subjektívne pohnútky rušiteľa, stačí objektívna spôsobilosť použitého predmetu zameniteľnosti, vyvolať zámenu. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa

⁴ V rozsudku Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 3 Cmo 813/93 zo dňa 7.11.1994 sa uvádza: „Pri posúdení zameniteľnosti nie je výlučne rozhodujúce len úplné slovné znenie oboch obchodných mien, ale je nevyhnutné prihliadať na dojem, ktorý vzniká u priemerného zákazníka. Tomu utkvie v pamäti celkový dojem, ktorý na neho obchodné meno a ochranná známkou urobili. Aj keď úplné znenie obchodných mien sa líši, je v prirodzenosti zákazníkov, že z ďalšieho obchodného mena im utkvie ako príznačná len určitá výrazná a rozlišujúca časť.“

⁵ Rozsudok NS SR, sp. zn. Obdo. V.26/98

27.9.2001, sp. Zn. Obdo V 57/99 dochádza k vzniku hrozby zameniteľnosti objektívne, preto nie je potrebné skúmať úmysel osoby alebo okolnosti, či vedela, alebo mohla vedieť, že existujú výrobky chránené v prospech majiteľa ochrannej známky.

Meradlom nebezpečenstva zámeny je celkový dojem, ktorý priemerný spotrebiteľ nadobudne ohľadom určitého predmetu zameniteľnosti, napr. obchodného mena. Pravdepodobnosť zámeny v ponímaní spotrebiteľa sa zvyšuje, ak by nebezpečenstvo zámeny na základe zhodnosti, alebo podobnosti obchodného mena vzniklo medzi subjektmi, medzi ktorými by existovala zhodnosť alebo podobnosť aj ohľadne iných zložiek podnikania. Ak by napr. podobné obchodné meno používali dva podnikateľské subjekty s rovnakým alebo podobným predmetom činnosti, alebo dva podnikateľské subjekty vykonávajúce svoju činnosť v susediacich priestoroch, nebezpečenstvo zámeny medzi dvomi subjektmi by sa stalo reálnejším, hoci, ak by sme mali súdiť výlučne na základe obchodných mien, nebezpečenstvo zámeny by sa zrejme nemohlo konštatovať.

V rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky, súd konštatoval, že formálne právo užívať obchodné meno musí ustúpiť hmotnému právu na ochranu hospodárskej súťaže.

Samotná skutočnosť, že konaním narušiteľa dochádza k porušeniu práv k obchodnému menu podnikateľa je v danom prípade irelevantná nakoľko nekalosúťažné konanie je z pohľadu práva výraznejším a závažnejším porušením práv podnikateľa.⁶ Namieste je preto konzumpcia takéhoto nároku. To však neznamená že v prípade nekalosúťažného konania by súd nemohol uložiť povinnosť zmeniť obchodné meno súťažiteľa porušujúceho dobré mravy hospodárskej súťaže.

Osoba, ktorej absolútne práva k obchodnému menu boli porušené, môže sa domáhať svojich práv negatívnou žalobou, môže sa teda domáhať zdržania sa protiprávneho konania a odstránenia protiprávneho stavu. Ak by sa však dotknutá osoba domáhala ochrany obchodného mena a žiadala by, aby sa žalovaný zdržal neoprávneného používania obchodného mena, zrejme by neuspela. Podnikateľovi totiž nie je možné zakázať používať obchodné meno, keďže používanie obchodného mena mu zákon ukladá ako povinnosť. Proti tomu, kto obchodné meno používa neoprávnené, sa možno domáhať odstránenia protiprávneho stavu návrhom na uloženie povinnosti zmeniť obchodné meno.

Zameniteľnosť obchodného mena možno odstrániť iba zmenou zápisu obchodného mena v obchodnom registri. Žalobou na zdržanie sa neoprávneného používania obchodného mena a odstránenia závadného stavu sa ten, koho práva boli dotknuté alebo ohrozené neoprávneným používaním obchodného mena, môže domáhať zničenia neoprávnené vyhotovených tovarov porušujúcich práva k obchodnému menu alebo ich stiahnutia z obehu.

V súvislosti s týmto návrhom bude v praxi obvykle podaný aj návrh na vydanie predbežného opatrenia na zákaz nakladania s týmto tovarom. Nárok na zničenie alebo stiahnutie z obehu sa vzťahuje aj na materiál alebo nástroje, ktorým sa vyrobil alebo môže vyrobiť tovar, ktorý neoprávnené porušuje alebo hrozí neoprávneným porušením obchodného mena. Okrem týchto nárokov právna úprava ustanovuje povinnosť poskytnúť informácie týkajúce sa pôvodu a distribúcie tovarov alebo služieb, ktorými sa

⁶ Pozri tiež rozhodnutie NS ČR zo dňa 19. januára 2011, sp. zn.: 23 Cdo 4933/2009

neoprávnené porušuje právo k obchodnému menu. Ak povinné osoby dobrovoľne nespĺnia svoju povinnosť, oprávnená osoba si môže uplatniť tieto nároky na súde žalobou na splnenie povinnosti ustanovenej zo zákona. Pri vzniku škody spôsobenej nesplnením tejto povinnosti sa poškodený môže domáhať aj náhrady škody. Okrem týchto nárokov má dotknutá osoba aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy, teda právo na primerané zadosťučinenie, ktoré môže byť poskytnuté aj v peniazoch. Významným inštitútom ochrany práv k obchodnému menu je aj právo domáhať sa, aby súd v rozsudku priznal právo uverejniť rozsudok na trovy účastníka, ktorý v spore neuspel. Toto právo však súd prizná iba tomu účastníkovi, ktorého návrhu vyhovel. Domáhať sa ochrany obchodného mena proti jeho neoprávnenému užívateľovi môže iba ten, kto používa obchodné meno právom. Takáto ochrana preto nepatrí tomu, kto sám nepoužíva svoje obchodné meno oprávnené vzhľadom na časovú prioritu iného podnikateľa.⁷

Ochranu obchodného mena podľa §47 Obchodného zákonníka v súvislosti s nekalosúťažným konaním v rámci vyvolania nebezpečenstva zámeny treba odlišovať od ochrany mena a cti fyzickej osoby podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, resp. názvu a dobrej povesti právnickej osoby podľa § 19b Občianskeho zákonníka. Medzi oboma režimami ochrany existujú síce určité spoločné body (napr. neoprávnené použitie mena alebo názvu, resp. obchodného mena či iného označenia „právom“ používaného, čiastočná zhodnosť prostriedkov ochrany), možno medzi nimi badať aj rozdiely ako napr. širší rozsah okruhu aktívne legitimovaných subjektov pre poskytnutie ochrany pred nekalosúťažným konaním podľa § 53-55 Obchodného zákonníka oproti spomínaným ustanoveniam Občianskeho zákonníka, ktoré vyhradzujú aktívnu legitimáciu iba priamo dotknutým subjektom, resp. osobám blízkym zosnulej fyzickej osoby.

Záver

Obchodné meno podnikateľa je jedinečné. Obchodné meno podnikateľa je základným prvkom, ktorý identifikuje podnikateľa v zmluvných vzťahoch. Napriek ustálenej právnej úprave tvorby obchodného mena sa v praxi stále vyskytujú prípady, ktoré sú v rozpore s touto úpravou. Registrový súd už nevykonáva dozor nad riadnou tvorbou obchodného mena, jeho úloha sa v súvislosti s obchodným menom obmedzuje na preverenie, či sa nenavrhuje zapísať obchodné meno totožné s obchodným menom už zapísaným v obchodnom registri. Reálne predpoklady pre posúdenie zameniteľnosti obchodného mena s iným obchodným menom nastávajú však až v čase po zápise do obchodného registra. Od tohto okamihu sa môže vyskytnúť množstvo skutočností, ktorých následkom môže byť to, že k zameniteľnosti obchodného mena vzhľadom na druh produktov alebo relevantný trh v skutočnosti nedôjde, prípadne dôjde ale právo na ochranu obchodného mena bude musieť ustúpiť právu na ochranu pred nekalosúťažným konaním, čo už ale nie je predmetom skúmania registrového súdu.

Prax ukazuje, že nie je vždy jasná hranica medzi ochranou obchodného mena a ochranou pred nekalosúťažným konaním, ktoré z uvedených práv má prednosť v prípade, ak došlo k súčasnému porušeniu oboch.

⁷ Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Obdo V. 46/2001

Zoznam bibliografických odkazov

- Patakyová, M. a kol. (2013). *Obchodný zákonník. Komentár*. Bratislava: C.H.Beck.
- Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn.: 23 Cdo 4933/2009
- Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 Obdo 344/99
- Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Obdo V. 46/2001
- Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Obdo V. V.26/98
- Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. Obdo V. 57/99
- Rozsudok Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 3 Cmo 813/93
- Vozár, J. (2012). In Ovečková, O. a kol. *Obchodný zákonník. Komentár. 1. Diel*. Bratislava: Iura Edition
- Vozár, J. (2013). *Právo proti nekalej súťaži*. Bratislava: VEDA, Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.